

FORSLAG TIL
KLIMASTRATEGI
FOR
LILLESTRØM KOMMUNE

27.11.2020

Innhold

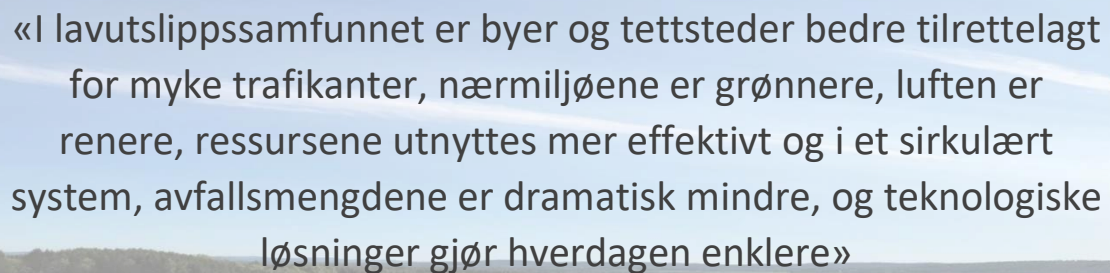
1	Innledning.....	3
2	Hvordan komme til lavutslippssamfunnet?.....	4
2.1	Klimarisiko eller klimamuligheter.....	4
3	Overordnete mål for klimastrategien	6
4	Hovedområder for kommunens klimaarbeid	7
4.1	Grønn næringsutvikling	8
4.2	Klimavennlig areal- og transportplanlegging	9
4.3	Infrastruktur for det grønne skiftet	10
4.4	Klimafotavtrykket fra kommunens drift	11
4.5	Håndtere fysisk klimarisiko og ansvarsrisiko.....	12
5	Gjennomføring av klimaarbeidet.....	13

1 Innledning

Som mennesker er vi avhengige av en natur som er produktiv, mangfoldig og forutsigbar. Vi kan ikke drive rovdrift på naturen uten at det får konsekvenser for produktivitet og mangfold, og vi kan ikke endre atmosfærens sammensetning uten at det gir uforutsigbare og kanskje katastrofale følger. Vi trenger et grønt skifte hvor det internasjonale samfunnet, hvert enkelt land og hvert enkelt lokalsamfunn handler i tråd med bærekraftmålene og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet. I denne omstillingen har kommunen en helt sentral rolle og det er viktig å identifisere de områdene der kommunen kan bidra mest.

En kommune bør ikke fokusere for mye på at klimaarbeidet er en plikt - vi kan og bør se på alle mulighetene som ligger i skiftet mot det bærekraftige samfunnet. Lavutslippssamfunnet kommer uansett fordi det er tvingende nødvendig, og fordi det vil være et bedre samfunn på mange måter. I lavutslippssamfunnet er byer og tettsteder bedre tilrettelagt for myke trafikanter, nærmiljøene er grønnere, luften er renere, ressursene utnyttes mer effektivt og i et sirkulært system, avfallsmengdene er dramatisk mindre, og teknologiske løsninger gjør hverdagen enklere. Hvis vi makter å omstille oss tidlig, blir Lillestrøm en bedre kommune å bo, jobbe og leve i for alle. Derfor bør Lillestrøm kommune være i front når det gjelder å bli en klimavennlig og bærekraftig kommune. Denne strategien peker på hvordan vi kan bli det.

Selv om klimaendringene gir stor grunn til bekymring, er det også mye som gir grunn til å være optimist. Politikere over hele verden tar klimaproblemene på alvor, og de fleste land jobber nå med å realisere forpliktelsene i Paris-avtalen. Næringslivet er i full gang med det grønne skiftet og det er mye spennende som skjer innen nye, fornybare teknologier, sirkulærøkonomi, karbonfangst og -lagring. Vi ser også at unge mennesker engasjerer seg, og er en tydelig og sterk stemme som sier fra om at verdenssamfunnet må endre kurs. Vi er med andre ord midt inne i et grønt skifte og det er opp til oss hvordan vi håndterer det; Vi kan fortsette som før, eller vi kan velge å tenke nytt og være i front i omstillingen.

«I lavutslippssamfunnet er byer og tettsteder bedre tilrettelagt for myke trafikanter, nærmiljøene er grønnere, luften er renere, ressursene utnyttes mer effektivt og i et sirkulært system, avfallsmengdene er dramatisk mindre, og teknologiske løsninger gjør hverdagen enklere»

2 Hvordan komme til lavutslippssamfunnet?

Omstilling vil kreve en åpen og innovativ tilnærming, bred deltakelse og samarbeid. Kommunens rolle i omstilling til lavutslippssamfunnet bør dreies i retning av å være tilrettelegger og katalysator for endringsprosesser. Kommunen må ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å kunne ta rollen som katalysator for samarbeidsdrevet innovasjon og dermed rollen som sentral samfunnsaktør.

I dag er det i liten grad kobling mellom innovasjonsarbeidet og klimaomstillingsarbeidet i Lillestrøm. Denne koblingen bør styrkes fordi det er to sentrale deler av omstilling til lavutslippssamfunnet.

Gjennom en styrket forståelse av hva det grønne skiftet innebærer kan kommunen bidra til omstillingen på mange måter. Denne strategien peker ut noen områder hvor kommunen er helt sentral og hvor det kan være gunstig for kommunen å være tidlig ute.

Det er viktig å erkjenne at kommunen ikke kan få til omstilling alene og at vi ikke kan få til alt. Derfor kan vi velge å satse på kommunens egne fortrinn og på prosjekter der vi har spesielle forutsetninger for å lykkes. Slik skal Lillestrøm bli en synlig og viktig aktør i klimaomstillingsarbeidet.

Omstilling er en prosess som endrer de fundamentale egenskapene til et system, inkludert strukturer og institusjoner, infrastruktur, regelverk, finansielle regimer, samt holdninger og praksiser, livsstil, politikk og maktforhold». (FNs klimapanel)

2.1 Klimarisiko eller klimamuligheter

Kommunen skal håndtere det som kalles klimarisiko – risikoen vi løper dersom vi ikke forstår klimaendringene og samfunnsendringene de fører med seg. Klimarisikoen gjør at det er strategisk viktig å omstille seg, jo før jo heller.

Målet med denne strategien er å se mulighetene. I stedet for å fokusere for mye på klimarisikoen ser vi på klimamulighetene. Hvordan kan kommunen skape et bedre lokalsamfunn samtidig som kommunens virksomhet bidrar til bærekraftig utvikling, og at verden løser klimautfordringene?

Med **klimarisiko** forstår vi den risiko vi tar om vi ikke forbereder oss på klimaendringene og de samfunnsendringene som klimaendringene fører med seg

Om man forutsetter at vi uansett skal omstille oss til lavutslippssamfunnet, så blir spørsmålet hva som er den beste måten å gjøre det på. Det er bedre å omstille mens man kan, og ikke vente til man er nødt. Hvis man er tidlig ute kan man lettere utnytte de mulighetene som ligger i omstilling og man kan komme naturødeleggelser og naturkatastrofer i forkjøpet.

Tabellen nedenfor peker på at man kan se på utfordringene på ulike måter. Venstre side av figuren peker på klimarisikoen – hvilke problemer samfunnet kan få om man ikke planlegger for endringene som kommer. Høyre side i figuren viser en løsningsorientert måte å komme til lavutslippssamfunnet på.

Klimarisiko	Klimamuligheter
Arbeidslivet blir utdatert og lite attraktivt på grunn av manglende evne til omstilling	Et moderne, grønt arbeidsliv tiltrekker seg arbeidskraft og sikrer økonomien
Areal- og transportplanleggingen tilpasses ikke befolkningens behov for moderne og grønne levemåter	Helhetlig og langsiktig areal- og transportplanlegging gir attraktive bosteder med lavt klimafotavtrykk
Mangelfull infrastruktur for nye lavutslippsløsninger gir umoderne, ineffektive løsninger	Moderne infrastruktur gir et mangfold av nye og effektive, klimavennlige løsninger
Manglende omstilling i kommunens drift gjør oss lite troverdige som samfunnsaktør og lite attraktiv som arbeidsgiver	En omstillingsdyktig organisasjon gir kommunen legitimitet i befolkningen og attraktivitet som arbeidsgiver
Manglende tilpasning til klimaendringer gjør samfunnet sårbart og får alvorlige økonomiske og sosiale konsekvenser	God planlegging og god beredskap mot naturfenomenene gir trygghet og forutsigbarhet

3 Overordnede mål for klimastrategien

1. Lillestrøm lykkes med overgangen til lavutslippssamfunnet - hvor utslippene er under 1 tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger per år.
2. Lillestrøm kommune markerer seg som foregangsaktør i det grønne skiftet.

I kommuneplanen til Lillestrøm kommune er klima- og miljøutfordringene løftet høyt, og hovedmålet på satsingsområdet klima og miljø er:

«Lillestrøm kommune skal redusere klimagassutslippene og ha en god ressursforvaltning, samtidig som kommunen skal håndtere forventet befolkningsvekst».

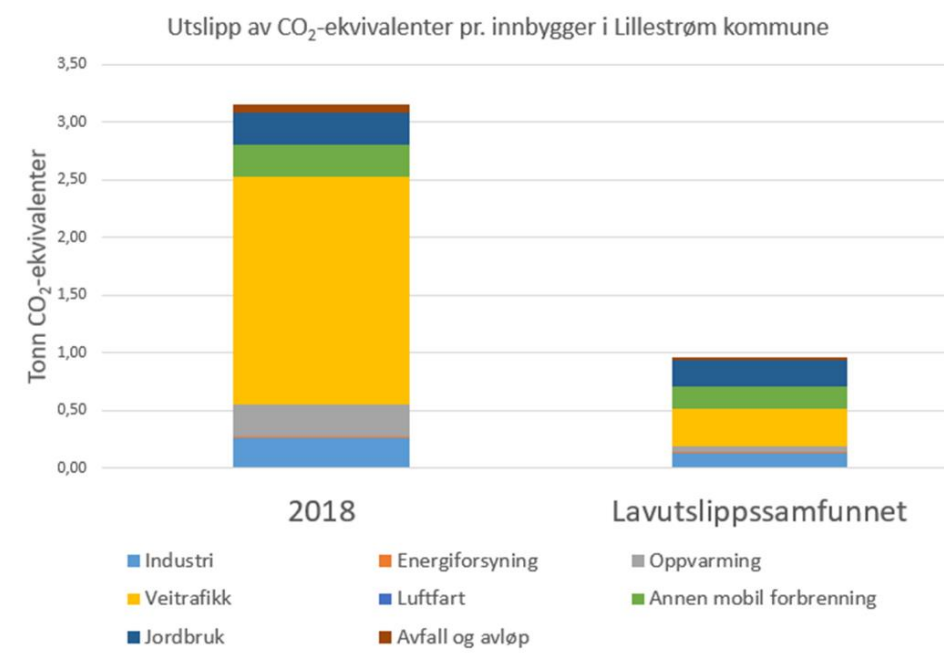
Mål nummer 1 for klimastrategien er en konkretisering av hovedmålet fra kommuneplanens samfunnsdel med vekt på klimagassutslipp.

Mål nummer 2 viser til at klimaarbeidet er nært koblet til teknologisk og samfunnsmessig utvikling, og at det kreves innovative løsninger for å komme til lavutslippssamfunnet. Mål nummer 2 er dermed nært koblet til kommuneplanens øvrige hovedmål om by- og stedsutvikling og om innovasjon.

Figuren på neste side viser et anslag for framtidige, samlede direkte utslipp av klimagasser i Lillestrømsamfunnet. Utslippene må i denne beregningen reduseres med ca. 70% for å komme til lavutslippssamfunnet.

Mest sentrale bærekraftsmål:

Figur 1: Anslag for samlede direkte utslipp av klimagasser i Lillestrømsamfunnet i tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger pr år. Basert på miljødirektoratets kommunefordelte utslipp fra 2018. Kilde: Ecofact

4 Hovedområder for kommunens klimaarbeid

Lillestrøm skal ta sin del av ansvaret med å kutte klimagassutslipp. Utslippene i verden må dramatisk ned, og på kort sikt er det tvingende nødvendig å identifisere tiltak med vesentlige kutt. Vi må løfte kommunens rolle som utviklingsaktør og bidra som tilrettelegger og katalysator for ønskede endringer. Dette er konkretisert i fem hovedområdene som kommunen skal være en foregangsaktør innen:

- ✓ fremme grønn næringsutvikling
- ✓ sikre helhetlig og grønn areal- og transportplanlegging
- ✓ bidra til infrastruktur for utslippsfri teknologi
- ✓ gå foran ved å omstille til lavutslippsløsninger i egen drift
- ✓ håndtere den fysiske klimarisikoen og ansvarsrisikoen som følger av klimaendringene

Videre i klimastrategien blir hvert av disse områdene studert nærmere. Innenfor hvert hovedområde pekes det på strategier for å kutte utslipp og gå foran som et godt eksempel. I tillegg konkretiseres temaene med anbefalte virkemidler.

4.1 Grønn næringsutvikling

Strategier

- Kommunen bidrar til at grønne bedrifter og nettverk er fremtredende og synlige
- Kommunen bruker sine anskaffelser strategisk for å fremme klima – og miljøvennlige løsninger.
- Tilgjengeliggjøring av data åpner for utvikling av nye grønne bedrifter og forretningsideer

Virkemidler

- Bruke grønne bedrifter i markedsføring av Lillestrøm som attraktiv næringskommune. Konkretisere dette i ny næringsplan.
- Bruke klimafondet til støtte for grønne bedrifter. Blant annet sikre bedrifters tilgang til nettverk og kontorplass.
- Utnytte kommuneplanens handlingsrom til å gi insentiver til utbyggere som kan lede an i det grønne skiftet.
- Bruke temaplan for landbruk til å fremme klimavennlige løsninger i landbruket.
- Utnytte handlingsrommet kommunen har til å sette klima- og miljøkriterier i kontrakter med leverandører.
- Tilgjengeliggjøre data som kan skape nye forretningsideer i det lokale næringslivet.

Et sterkt kunnskapsmiljø, ledende bedrifter og et endringsvillig næringsliv danner et godt grunnlag for videre utvikling – både av fornybarnæringene og en generell vridning til et grønnere næringsliv.

En stor kommune som Lillestrøm kan være utgangspunkt for nye løsninger med bærekraftige sirkulære løsninger - både med samlokalisering, energisamarbeid, transportsamarbeid og avfallshåndtering med sortering også av næringsavfall. Hensikten er at ressursene i størst mulig grad skal kunne gjenbrukes.

Lillestrøm er også en stor landbrukskommune, landbruksnæringen forvalter ca. 402 000 dekar jord- og skogbruksareal. I tillegg til å produsere mat og trevirke, binder arealene CO2 og er viktig for rekreasjon og friluftsliv. Forvaltning av arealene er styrt av nasjonale mål og virkemidler, og kommunen kan bidra til miljø- og klimavennlig landbruksproduksjon gjennom aktiv forvaltning av landbrukets virkemidler, blant annet gjennom jordvern og bærekraftig skogbruk.

Det finnes i dag en sterk delingskultur, spesielt blant unge gründere. Lillestrøm kommune kan aktivt bidra med å dele data og verktøy for å skape innovative prosjekter og bedrifter

4.2 Klimavennlig areal- og transportplanlegging

En voksende kommune trenger arealer til nye boliger, næringsetableringer og ny infrastruktur. Bærekraftig og klimavennlig arealdisponering vil være en hovedutfordring for kommunen. Måten Lillestrøm disponerer arealer på, har grunnleggende og langsiktige konsekvenser for klimagassutslippene i kommunen.

Fortetting må ta hensyn til konsekvensene av klimaendringer.

Tette flater som vannet ikke kan trenge gjennom, og nedbygging av skogsområder og andre grønne områder gir blant annet utfordringer med overvann og temperaturregulering. Grønne områder i byen er også viktig for trivsel og gjør byen og tettstedene bedre å bo i.

Dagens planlegging tar ikke i stor nok grad hensyn til arealenes egenskaper som karbonlager. Ved arealbruksendringer vurderes ikke arealenes evne til å binde CO₂. FNs klimapanel 1,5 graders-rapport viser at det er behov for karbonnegative løsninger i framtiden, blant annet ved økt opptak av karbon fra arealene.

Strategier

- Kunnskap om klimagassutslipp skal utgjøre et viktig beslutningsgrunnlag for hvor infrastruktur og annen utbygging skal lokaliseres.
- Lillestrøm kommune skal gjennom sin planlegging fremme grønn mobilitet
- Lillestrøm skal bevare karbonlagrene, redusere utslipp og øke opptak av klimagasser fra skog og andre landarealer.

Virkemidler

- Overordnede grep for en klima- og miljøvennlig arealplanlegging ved rullering av kommuneplanens arealdel. Avveie behovet for og lokalisering av nye byggeområder nøye, og vurdere om ikke utbygde, regulerte byggeområder skal tilbakeføres til LNF-formål.
- Bruke de generelle bestemmelsene i plan- og bygningsloven til å styre arealbruk og samfunnsutvikling i en klimavennlig retning. Utnyttelsesgrad, byggehøyder og hensynssoner er sentrale grep. Kravene konkretiseres gjennom planbestemmelser.
- Krav om gang- og sykkelforbindelser eller tilrettelegging for kollektivtransport i forbindelse med ny utbygging. Styre bilbruken blant annet gjennom å begrense parkeringsmulighetene for bil.
- Kreve at utbyggere setter opp klimagassregnskap for å sammenligne to eller flere utbyggingsalternativer, eller en konkret utbygging mot dagens situasjon.
- Kommunen deltar aktivt i regionale samarbeid blant annet ved oppfølging av regional plan for areal og transport.
- Konsekvensene for klimagassutslipp ved nedbygging av karbonrike arealer belyses tidlig i planprosessen, slik at det får en reell betydning for vurderingen om man skal gjennomføre planforslaget.

4.3 Infrastruktur for det grønne skiftet

Strategier

- Kommunen bidrar til infrastruktur for nye, utslippsfrie teknologiske løsninger innen energi og transport.
- Effektiv digital infrastruktur sikrer innovasjon i egen drift og i næringslivet.
- Løsninger for renovasjon, vannmiljø og avløp optimaliseres og har en høy grad av automatisering.

Lavutslippssamfunnet betyr at ny utslippsfri teknologi må erstatte dagens løsninger som er basert på fossil energi. Videre vil fremtiden preges av sirkulær økonomiske systemer der avfall ikke deponeres, men blir ressurser som går til gjenbruk eller gjenvinning. Samfunnet har en lang, men viktig vei å gå før det finnes systemer som ivaretar dette fullt ut.

Den digitale utviklingen går fort og på mange måter hånd i hånd med det grønne skiftet. For eksempel er fremgangen til moderne elbiler og bildeleløsninger resultatet av nye digitale hjelpemidler. Skal kommunen utnytte disse mulighetene trengs det kompetanse som gir evne til å omsette ny informasjon om nye løsninger til innsikt og gode beslutninger. Det betyr at både digital kompetanse og endringskompetanse bør styrkes og forankres på alle nivåer.

En kommune kan bidra med infrastruktur for nye klimavennlige varme- og energiløsninger, infrastruktur for lading/fylling og parkering av utslippsfrie kjøretøy, infrastruktur for renovasjon, vann og avløp samt infrastruktur for digitalisering.

Virkemidler

- Bidra til å realisere infrastruktur for alternative transportløsninger, herunder blant annet sykkel og sparkesykkel, batteri- og hydrogenelektriske kjøretøy og biobaserte løsninger.
- Bruke kommuneplanen strategisk for å legge til rette for infrastruktur for utslippsfrie løsninger.
- Kreve klimaregnskap/ klimabudsjett for reguleringsplaner inkludert driftsmessige konsekvenser av reguleringsplanen.
- Sørge for gode før- og etter data ved større infrastrukturprosjekter slik at effektene av infrastruktur kan vurderes bedre.
- Bidra til etablering av delingsplattform for digitale data, slik at innbyggere og næringsliv kan nyte godt av dette.

4.4 Klimafotavtrykket fra kommunens drift

Strategier

- Lillestrøm kommune har systemer og prinsipper som sikrer klimavennlige valg i alle relevante anskaffelser og byggeprosjekter.
- Ansatte i Lillestrøm kommune tar miljøvennlige valg i arbeidshverdagen og kommunens virksomhet innrettes slik at dette er enkelt for de ansatte.
- Lillestrøm kommune styrer mot å oppnå klimanøytral drift innen 2027

Kommunens største bidrag for klima og bærekraft innenfor egen drift er knyttet til kommunens innkjøp. Kommunen handler for flere hundre millioner kroner årlig og har dermed stor påvirkningskraft gjennom sine anskaffelser. Et godt eksempel på grønne innkjøp er kjøp av elbiler som tjenestebiler – et viktig grep som gir store kutt av utslipp ved å gjøre biler og andre kjøretøy uavhengige av fossile drivstoff.

Innenfor eiendom og bygningsdrift kan det ytes store bidrag for klima og miljø. Byggebransjen og eiendomsforvaltningen er i stor teknologisk utvikling og kommunen må ha et fleksibelt system for å håndtere utviklingen, og være i front når det gjelder å stille klima- og miljøkrav i egne prosjekter.

Dagens insentivordninger for ansattes mobilitet er i stor grad tilpasset bilbruk gjennom billig parkering, at store arealer er avsatt til parkering og ved gunstige refusjonsordninger ved bruk av personbil. Det kan være god grunn til å se på om det finnes enkle insentiver som kan gjøre det lettere å velge klimavennlige alternativer som gange, sykkel og kollektivtransport når ansatte reiser til og fra jobb.

Fortsatt er det slik at det er innen bygg og transport at potensialet for kutt er størst, men i tråd med nye metoder bør kommunen utvikle sin politikk også på andre områder, som mat, IT-utstyr og andre forbruksvarer.

Virkemidler

- Strategi for grønne innkjøp omfatter viktige områder som transport, bygg, mat med mer. Strategien bør gi føringer for hvordan kommunen tilpasser seg utviklingen innen grønn teknologi og får økt kunnskap om klimaeffekten av kommunens virksomhet.
- Utarbeide miljø- og klimakriterier som skal gjelde for alle kommunale bygg, og sette opp ett eller flere kommunale bygg som fremstår som fyrtårn for klimavennlig bygg.
- Bruke klimakriterier som viktig beslutningsgrunnlag for materialvalg når kommunen selv bygger.
- Vurdere bioenergi og solenergi når kommunen selv har omfattende rehabiliteringer eller bygger nye bygg/anlegg.
- Videreføre arbeidet med å erstatte alle fossile kommunale tjenestebiler med nullutslippskjøretøy, og lage en plan for å erstatte større kjøretøy og maskiner på samme måte.
- Gjennomføre reisevaneundersøkelse for ansatte. Utarbeide plan for klimavennlig mobilitet for ansatte basert på reisevaneundersøkelsen.
- Utarbeide plan for innkjøp av klimavennlige matvarer, redusert matsvinn og bedre ressursgjenvinning.
- Plan for klimanøytral drift utarbeides som del av handlingsplan til klimastrategi

4.5 Håndtere fysisk klimarisiko og ansvarsrisiko

Kommunen må være forberedt på å forebygge, men også håndtere ødeleggelser som følge av flom og ekstrem nedbør. Dette er ikke nye værphenomen, men klimaendringer vil gjøre at ekstremvær forsterkes og opptrer hyppigere enn før. Kommunen må planlegge samfunn og infrastruktur for å kunne tåle kraftigere og hyppigere ekstremvær.

Virkemidler

- Videreutvikle simuleringsmodell for avrenning/regn og vassdrag og bruke analysene i plan- og byggesaksarbeidet
- Sørg for oppdaterte geodata og karttjenester for bruk i plan- og byggesaksbehandlingen
- Bevare naturlige flomveier, og eventuelt åpne eksisterende bekkelukkinger.
- Håndheve krav til høy blågrønn faktor i saksbehandling.
- Gjennomføre klimasårbarhetsanalyse for kommunen
- Sørg for at klimatilpasningsarbeidet er prioritert og at fokuset ligger på forebyggende tiltak fremfor reparasjon.
- Sørg for juridisk utredning av ansvarsrisiko og peke på usikre/sikre ansvarsområder.
- Sørg for økt kompetanse og gode rutiner innen klimatilpasning i organisasjonen og samarbeide med eksterne aktører kontinuerlig gjennom beredskapsarbeidet.

Strategier

- Lillestrøm kommune skal sikre eksisterende infrastruktur mot naturfarer samt forebygge naturskade på ny infrastruktur gjennom god planlegging og byggesaksbehandling.
- Kommunen skal ha nødvendig kompetanse på fysisk klimarisiko og ansvarsrisiko samt systemer for å ivareta det kommunale ansvaret.
- Kommunen skal tilrettelegge informasjon om fysisk klimarisiko for kommunens innbyggere og næringsdrivende.

Hensynet til klimaendringer må integreres i de kommunale ansvarsområdene, og klimaendringer må ligge til grunn for kommunens vurderinger og prioriteringer. Dette vil sikre en utvikling av robuste og bærekraftige lokalsamfunn. Som planmyndighet har kommunen en viktig rolle når det kommer til å forhindre at sårbarheten bygges inn i infrastrukturen.

Lillestrøm kommune har etablert en plattform for geografisk informasjon som gir muligheter for å hente ut gevinster. Sterke fagmiljøer innen geodata, strategi og analyse og vann- og vannmiljø gir Lillestrøm kommune muligheter for å levere på målene i denne strategien.

Med **fysisk klimarisiko** mener vi risiko knyttet til effektene og konsekvensene av klimaendringer, sånn som mer ekstremvær, flom, og ras.

Med **ansvarsrisiko** menes risikoen for at skadelidte (direkte eller indirekte) ved hendelser som skyldes klimaendringer krever økonomisk erstatning fra kommunene. (Kilde: Kommunalbanken)

5 Gjennomføring av klimaarbeidet

Klimautfordringen kan betraktes som et gjenstridig problem fordi den er så kompleks. Klimautfordringen fordrer at samfunnet omstiller seg, med alt det innebærer av nye praksiser og ny teknologi. Videre fører klimautfordringen til en rekke målkonflikter og motreaksjoner, også i egen organisasjon. En aktuell konflikt i Lillestrøm er for eksempel at fortetting kan bidra til kutt i klimagassutslipp, men samtidig føre til press på sosial og miljømessig bærekraft som bokvalitet, jordvern og biologisk mangfold.

Dette er vanskelig å håndtere i en sammensatt organisasjon som en kommune. Når strategien skal settes ut i livet trengs felles forståelse og det kan være avgjørende med kompetanseheving på noen viktige områder. Trolig vil det være nødvendig med en løpende tilpasning av omstillingsarbeidet og at kommunen etablerer organisasjons- og lederutvikling rettet mot å ta en aktiv rolle i det lokale omstillingsarbeidet. Det vil være behov for økt kompetanse i å arbeide med komplekse og tverrfaglige problemstillinger, og dette bør avspeiles i kommunens arbeid med kompetanseutvikling.

En forutsetning for å lykkes med klimaarbeidet er at det brukes ressurser på det. Lillestrøm kommune sitt klimafond har vært brukt til å dekke kommunens egenandel ved søknader om ekstern støtte, og til å dekke kommunale klimatiltak i sin helhet. Fondet gir forutsigbarhet og fleksibilitet i klimaarbeidet og strategien peker på hvordan bruken av fondet kan utvikles til også å bidra til grønn næringsutvikling og å teste nye innovative løsninger. En kobling mot næringsfondet og innovasjonsfondet er allerede etablert gjennom en støtteordning etter koronautbruddet i 2020 og denne koblingen kan være med å styrke samarbeidet i organisasjonen.

En annen strategisk vurdering er å tilkjenne at kommunen ikke kan få til omstilling alene eller være ledende på alle områder. Derfor kan kommunen velge å satse på egne fortrinn og prosjekter hvor det er spesielt gode forutsetninger for å lykkes. Slik kan vi også bli synlige og viktige i klimaomstillingsarbeidet.

Strategier

Sørge for effektiv gjennomføring av klimaarbeidet:

- ved å sikre kompetanse, oppslutning og gjennomslag i egen organisasjon
- ved å motivere og engasjere innbyggere og næringsliv til å ta del det grønne skiftet
- sørge for en rasjonell modell for gjennomføring, rapportering og måling av klimatiltak

Virkemidler

- Lage en plan for informasjon og opplæring i organisasjonen for å bidra til at ansatte bevisstgjøres og bidrar til miljø- og klimavennlige valg.
- Sørge for kompetanseheving omkring omstillingsprosesser og hvordan kommunen kan bidra til det grønne skiftet lokalt.
- Utarbeide klimahandlingsplan som innarbeides i klimabudsjettet i den årlige prosessen med årsbudsjett og økonomiplan.
- Rapportere på klimaarbeidet ved hjelp av indikatorer etter samme modell som det øvrige bærekraftarbeidet i kommunen.
- Samarbeide med eksterne aktører innen forskning, næringsliv og offentlige virksomheter om sentrale deler av strategien. Inkludert hvordan kommunen mobiliserer innbyggere og næringsliv i omstilling til lavutslippssamfunnet.